

TỔ VĂN - ĐỊA**MÔN: NGỮ VĂN 10**

Thời gian làm bài : 90 phút

(Đề có 01 trang)

I. ĐỌC HIỂU (5,0 điểm)**Đọc đoạn trích :**

[...] Sơn xúng xính rủ chị ra chợ chơi. Nhà Sơn ở quay lưng vào chợ, cạnh một dãy nhà lá của những người nghèo khổ mà Sơn quen biết cả vì họ vẫn vào vay mượn ở nhà Sơn. Sơn biết lũ trẻ con các gia đình ấy chắc bây giờ đang đợi mình ở cuối chợ để đánh khăng, đánh đáo.

Không phải ngày phiên, nên chợ vắng không. Mấy cái quán chơ vơ lộng gió, rác bần rải rác lẫn với lá rụng của cây đề. Gió thổi mạnh làm Sơn thấy lạnh, và cay mắt. Nhưng chân trời trong hơn mọi hôm, những làng ở xa, Sơn thấy rõ như ở gần. Mặt đất rắn lại và nứt nẻ những đường nho nhỏ, kêu vang lên tanh tách dưới nhịp guốc của hai chị em.

Đến cuối chợ đã thấy lũ trẻ đang quây quần chơi nghịch. Chúng nó thấy chị em Sơn đến đều lộ vẻ vui mừng, nhưng chúng vẫn đứng xa, không dám vồ vập. Chúng như biết cái phận nghèo hèn của chúng vậy, tuy Sơn và chị vẫn thân mật chơi đùa với, chứ không kiêu kỳ và khinh khỉnh như các em họ của Sơn.

Thằng Cúc, con Xuân, con Tý, con Túc sán gần giương đôi mắt ngắm bộ quần áo mới của Sơn. Sơn nhận thấy chúng ăn mặc không khác ngày thường, vẫn những bộ quần áo màu nâu bạc đã rách vá nhiều chỗ. Nhưng hôm nay, môi chúng nó tím lại, và qua những chỗ áo rách, da thịt thâm đi. Mỗi cơn gió đến, chúng lại run lên, hàm răng đập vào nhau.[...]

Hiên là đứa con gái bên hàng xóm, bạn với Lan và Duyên. Sơn thấy chị gọi nó không lại, bước gần đến trông thấy con bé co ro đứng bên cột quán, chỉ mặc có manh áo rách tả tơi, hở cả lưng và tay. Chị Lan cũng đến hỏi:

- Sao áo của mày rách thế Hiên, áo lành đâu không mặc?

Con bé bịu xịu nói:

- Hết áo rồi, chỉ còn cái này.

- Sao không bảo u may may cho?

Sơn bây giờ mới chợt nhớ ra là mẹ cái Hiên rất nghèo, chỉ có nghề đi mò cua bắt ốc thì còn lấy đâu ra tiền mà sắm áo cho con nữa. Sơn thấy động lòng thương, cũng như ban sáng Sơn đã nhớ thương đến em Duyên ngày trước vẫn cùng nói với Hiên đùa nghịch ở vườn nhà. Một ý nghĩ tốt bỗng thoáng qua trong trí, Sơn lại gần chị thì thầm:

- Hay là chúng ta đem cho nó cái áo bông cũ, chị ạ.

- Ủ, phải đấy. Để chị về lấy.

Với lòng ngây thơ của tuổi trẻ, chị Lan hăm hở chạy về nhà lấy áo. Sơn đứng lặng yên đợi, trong lòng tự nhiên thấy ấm áp vui vui [...]

(Trích *Gió lạnh đầu mùa*, Thạch Lam tuyển tập, NXB Văn học, 2016)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. (0,5 điểm) Chỉ ra dấu hiệu xác định ngôi kể trong đoạn truyện trên?

Câu 2. (0,5 điểm) Xác định đề tài của đoạn truyện.

Câu 3. (1.0 điểm) Phân tích tác dụng của phép tu từ liệt kê trong các câu văn sau “*Nhưng hôm nay, môi chúng nó tím lại, và qua những chỗ áo rách, da thịt thâm đi. Mỗi cơn gió đến, chúng lại run lên, hàm răng đập vào nhau*”.

Câu 4. (1.0 điểm) Nêu chủ đề của đoạn truyện?

Câu 5. (2.0 điểm) Từ nội dung của đoạn truyện, trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý nghĩa của sự sẻ chia trong cuộc sống. (Viết đoạn văn từ 5 đến 7 câu).

II. VIẾT (5.0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) phân tích chủ đề và nhân vật Sơn trong đoạn truyện trên.

(Đáp án gồm có 02 trang)

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	5.0
	1	- Đoạn truyện trên được kể theo ngôi thứ ba. - Dấu hiệu nhận biết là người kể chuyện ẩn danh, không trực tiếp xuất hiện và tham gia vào diễn biến câu chuyện.	0.5
	2	- Cuộc sống của những đứa trẻ nghèo ở nông thôn trước cách mạng tháng 8 (Người nông dân nghèo trước cách mạng tháng 8).	0.5
	3	- Biện pháp tu từ: + Biện pháp liệt kê: “ <i>môi tím lại ,da thịt thâm đi.,hàm răng đập vào nhau</i> ”. - Tác dụng: + Nhấn mạnh sự tội nghiệp, đáng thương vì đói nghèo, thiếu thốn của những đứa trẻ trước thời tiết giá lạnh; thể hiện niềm thương cảm, xót xa của nhà văn. + Tăng sức gợi hình, gợi cảm và tạo nhịp điệu cho câu văn.	1.0
	4	- Đoạn truyện miêu tả cuộc sống của những đứa trẻ ở nông thôn trước cách mạng tháng 8. Sự khác biệt giữa những đứa trẻ lớn lên trong gia đình giàu có và những đứa trẻ nghèo khổ tận cùng của xã hội. - Qua nhân vật Sơn, nhà văn ngợi ca tình yêu thương, sự đồng cảm, giàu lòng nhân ái, sự sẻ chia giúp đỡ lẫn nhau trong cuộc sống.	1.0
5	- Hình thức : một đoạn văn từ 5 - 7 câu - Nội dung : + Câu chủ đề: Dẫn dắt, nêu yêu cầu đề. + Phát triển ý : ++ Giúp cho con người sẽ có thêm sức mạnh và niềm tin để vượt qua khó khăn, thử thách. ++ Xoa dịu nỗi đau, sưởi ấm tâm hồn đem đến cho con người động lực để vươn lên sống một cuộc đời tốt đẹp hơn. ++ Tạo nên mối quan hệ tốt đẹp giữa con người với con người. ++ Góp phần làm cho xã hội phát triển văn minh nhân văn, nhân ái giàu tình yêu thương. + Câu kết : <i>Chốt lại ý.</i>	2.0	
II		VIẾT	5.0
		a. <i>Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</i> Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề	0.25
		b. <i>Xác định đúng yêu cầu của đề.</i> Phân tích chủ đề và nhân vật Sơn.	0.25
		c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HS có thể trình bày bài viết theo nhiều cách trên cơ sở đảm bảo những yêu cầu sau:	3.5

	<p>* Mở bài:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu tác giả, tác phẩm. - Dẫn dắt vào đoạn trích và yêu cầu đề. <p>* Thân bài:</p> <p>1. Chủ đề</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đoạn truyện miêu tả cuộc sống của những đứa trẻ ở nông thôn trước cách mạng tháng 8. Sự khác biệt giữa những đứa trẻ lớn lên trong gia đình giàu có và những đứa trẻ nghèo khổ tận cùng của xã hội. - Nhà văn ngợi ca tình yêu thương, sự đồng cảm, giàu lòng nhân ái, sự sẻ chia giúp đỡ lẫn nhau trong cuộc sống. -Phân tích chủ đề: Tùỳ HS miễn hợp lí (2 –3 câu). <hr/> <p>2. Phân tích nhân vật Sơn.</p> <p>HS nêu và phân tích được ít nhất 3 luận điểm về nhân vật. Có thể là:</p> <p>* Hoàn cảnh : Sơn là một cậu bé sinh ra trong một gia đình giàu có, có cuộc sống sung túc khác với những đứa trẻ con nhà nghèo nơi phố chợ .</p> <p>* Phẩm chất</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tâm hồn tinh tế, nhạy cảm trước sự biến chuyển của thiên nhiên. - Là một đứa trẻ hồn nhiên, vui tươi, hòa đồng và thân thiện với bạn bè. - Là một đứa trẻ giàu tình yêu thương. <p>3. Đánh giá</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sơn biểu tượng cho vẻ đẹp của tình yêu thương, tấm lòng nhân ái, sự đồng cảm, sẻ chia giữa con người với con người trong cuộc sống. - Đề cao vẻ đẹp tâm hồn và giá trị của tình người, truyền thống đạo lí từ bao đời nay của dân tộc “ <i>Lá lành đùm lá rách</i>”. > Giá trị hiện thực, nhân đạo của tác phẩm. <p>4. Nghệ thuật</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ngôi kể thứ ba, toàn tri. - Cốt truyện đơn giản, lời văn trong sáng giản dị giàu chất thơ. - Nghệ thuật miêu tả tâm lí nhân vật tinh tế, phù hợp với tâm lí trẻ thơ. - Giọng điệu nhẹ nhàng, sâu lắng ; kết hợp giữa tự sự, miêu tả và biểu cảm. <hr/> <p>* Kết bài: Khẳng định ý nghĩa của chủ đề và nhân vật</p> <ul style="list-style-type: none"> - Làm nổi bật hiện thực cuộc sống của những người dân nghèo trước cách mạng - Gửi gắm đến người đọc nhiều thông điệp về tình người... <hr/> <p><i>d. Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp</i></p> <p>Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.</p> <hr/> <p><i>e. Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	
TỔNG ĐIỂM		10,0

-----Hết-----